

man her gjorde, maatte resultere i, hvis Forsøget faldt mindre heldigt ud, at Sagen senere toges op til ny Behandling. Forsøget blev praktiseret gennem de Valg til Folketinget og Landstinget, som blev afholdt for 2 Aar siden, og hvordan dette Forsøg faldt ud, kan selvfølgelig ses med højst forskellige Øjne. Mig forekommer det, at Forsøget viser, at det Valg-system, som blev indført i 1915, er brugbart, vel at mærke, naar der bliver gennemført forskellige Ændringer deri, saaledes som det foreliggende Forslag tager Sigte paa. Det forekommer mig, at de Udtalelser, som er blevet fremført her i Dag, ikke afkræfter Rigtigheden af denne Betragtning. Det er ikke selve Forslagets Grundtanke, selve dette Valgsystems Grundlag, som er Skyld i, at Valgresultatet blev, som det blev, det er tekniske Enkeltheder, der knytter sig til Loven, og som kan afhjælpes, hvis de Ændringer, som her er foreslaaede, bliver gennemført. Det nugældende Valgsystem har endvidere det Fortrin, at det er let overskueligt, jævne Vælgere kan forstaa det. Ude i Vælgerbefolkningen ser man helst et Valg-system af den Natur, at jævne Vælgere kan forstaa dets Teknik og kan følge med Udregningen af, hvor mange Mandater der tilkommer de enkelte Partier.

Der har været talt her i Dag om det rene Forholdstalsvalg, og det konservative Folkeparti i det andet høje Ting har jo stillet et Ændringsforslag, som tager Sigte paa, at Fremtidens Valgordning bliver gennemført paa den Maade, at her bliver Valg i større Kredse med Forholdstalsvalg, medens de nuværende Kredse bevares som Opstillingskredse. Jeg kan ikke se, at den Fremgangsmaade, som dette Forslag tilsigter, er attraaeværdig. Til det nævnte Valg-system knytter der sig store Mangler, først og fremmest den, at det lægger en efter min Mening uforholdsmæssig Magt i de politiske Partibestyrelseres Hænder. Der kan endvidere paapeges som Mangler ved dette Valgsystem, at f. Eks. en enkelt Opstillingskreds kan faa valgt 1 eller 2, ja, maaske 3 Repræsentanter, medens der i en anden Kreds slet ingen bliver valgt. Man vil have vanskeligt ved at forstaa ude i Landet, at i en Kreds en ikkevalgt har betydeligt flere Stemmer end en, som er valgt i en anden Kreds.

Jeg skal i øvrigt ikke komme ind paa Lovforslagets Enkeltheder ved denne Lejlighed, idet jeg er ganske enig i den Betragtning, at den Forhandling, som er ført

i det andet høje Ting om dette Spørgsmaal, i høj Grad har klarlagt, hvorledes man ser paa dette Forhold i de forskellige politiske Partier. Jeg er ganske enig med den ærede Ordfører for det konservative Parti i, at denne Sag ikke bør trækkes i Langdrag, og fra mit Partis Side vil vi bidrage til, at Lovforslaget i den Skikkelse, hvori det foreligger, bliver gennemført saa hurtigt som muligt og i alle Tilfælde, at det bliver gennemført inden det Valg, vi nu staar umiddelbart overfor. Og jeg vil give den ærede foregaaende Taler min Tilslutning deri, at hvis vi ikke kan komme den Vej ud, som Lovforslaget gaar, maa vi ind paa andre Veje, som tilsigter at skaffe en ligelig Repræsentation paa Rigsdagen. Viser det sig, at den Vej, her er foreslaaet, er ufremkommelig, vil vi fra vor Side selvfølgelig ikke stille os afvisende overfor Forhandling om andre Udveje.

Med disse Ord skal jeg anbefale Lovforslaget til velvillig Behandling og hurtig Fremme.

Indenrigsministeren (Rode): De ærede Ordførere for Venstre (Jørgen Pedersen) og for det konservative Folkeparti (Piper) har beskæftiget sig med Spørgsmaalet om Sammenhængen eller Samhørigheden mellem Grundlovs- og Valglovsforhandlingen. Det ærede 1ste Medlem for 4de Kreds (Jørgen Pedersen) har ment, at det var det rigtige og naturlige først at gøre Grundloven færdig, medens det ærede 1ste Medlem for 2den Kreds (Piper) udtalte, at Valgloven maatte behandles, som om der overhovedet intet Grundlovsforslag forelaa. Til det sidstnævnte ærede Medlem skal jeg dog bemærke, at der er en nødvendig Sammenhæng, som stammer fra de Grundlovsændringer og de deraf følgende Valglovsændringer, der tager Sigte paa Adgang for Slesvigere til at stemme her i Landet. Til det ærede 1ste Medlem for 4de Kreds skal jeg sige, at hvis man kan naa til Enighed om Grundloven, før Valglovsforhandlingerne tilendebringes, er det muligt, at det paa et eller andet Punkt vil lette Spørgsmaalet for Valglovens Vedkommende. Men jeg har ingen Mening om, hvilken Mulighed der er for Øjeblikket for at naa til Enighed om Grundlovsændringen, og hvorvidt det vil være lettere at komme til Enighed om Grundloven isoleret end i Forbindelse med Valgloven, kunde vel være Genstand for Tvivl. Man kunde vel ogsaa ikke helt ubegrundet mene, at